

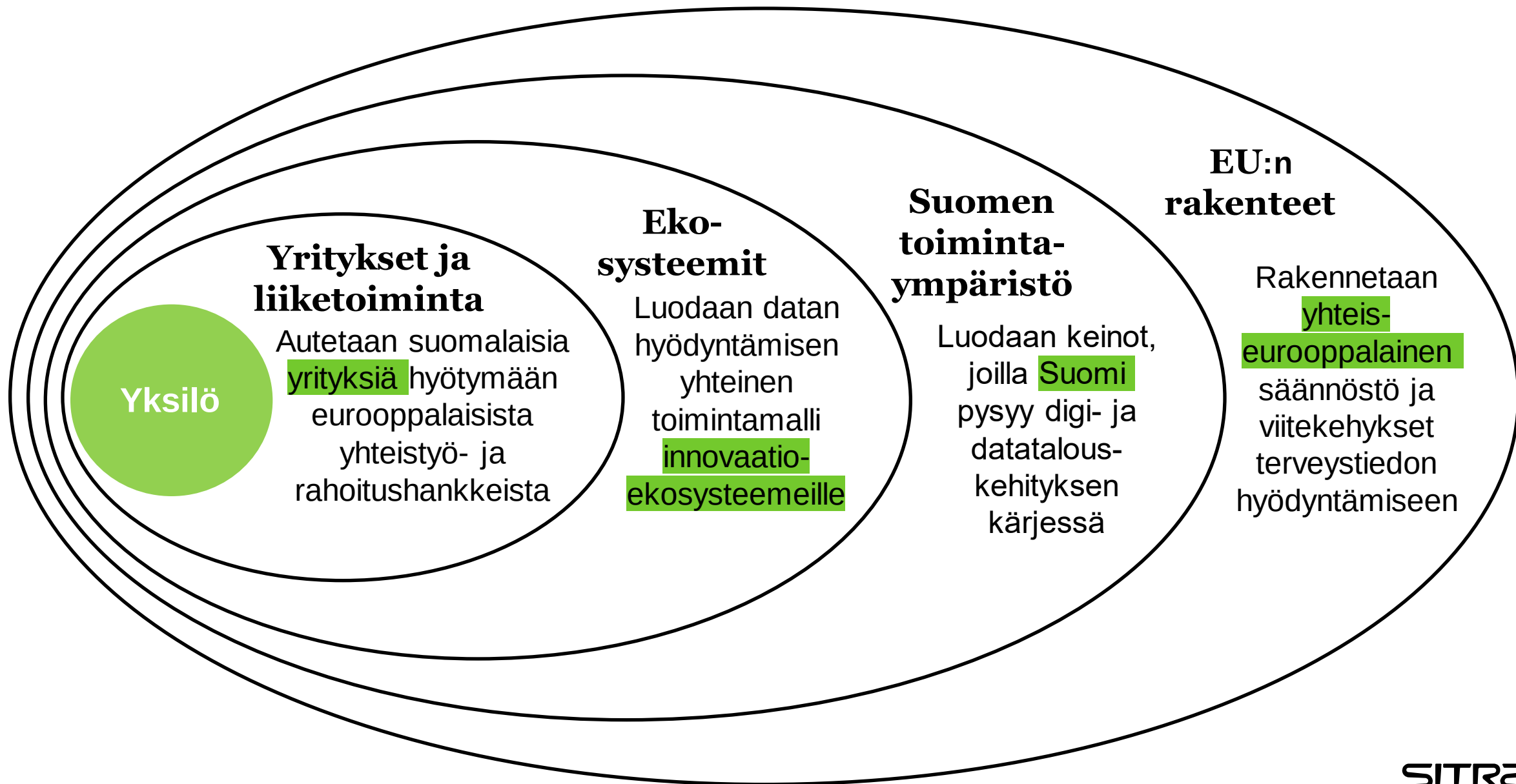
EU:n datatalouden sääntelyn vaikutus pk-yritysten toimintaan

Kristo Lehtonen
teemajohtaja, Sitra

Reilu datatalous tuottaa **arvoa kaikille**: ihmisille, yrityksille ja yhteiskunnalle

Datatalous teeman projektisalkku

Datatalouden tiekartta

Luodaan keinot, joilla Suomi pysyy digi- ja datatalouskehityksen kärjessä

Kilpailukykyä datasta

Luodaan datan hyödyntämisen yhteinen toimintamalli innovaatio-ekosysteemeille

Gaia-X Suomen koordinaatio

Autetaan suomalaisia yrityksiä hyötymään eurooppalaisista yhteistyö- ja rahoitushankkeista

Terveysdata2030 TEHDAS

Rakennetaan yhteis-eurooppalainen säännöstö ja viitekehykset terveystiedon hyödyntämiseen

+ **Lisäksi teematasolla tunnistettuja aiheita ovat mm. web 3.0, metaversumit, avaruus, kyberturvallisuus, tekoäly, kvanttietokoneet jne.**

2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023

2016 – Yleinen tietosuoja-asetus (GDPR)

2017 – Asetusehdotus, sähköisen viestinnän tietosuoja

2018 – Asetus muiden kuin henkilötietojen vapaasta liikkuvuudesta

2019 - Kyberturvallisuusasetus

**Direktiivi avoimesta datasta ja julkisen sektorin
hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä**

2020 – Datastrategia

Datahallintosäädös + 9 data-avaruutta

Digimarkkinasäädös (DMA)

Digipalvelusäädös (DSA)

Kyberturvallisuusstrategia

2021 – Digitaalinen kompassi

Tekoälyasetus

**Asetus, Eurooppalaisen digi-
identiteetin kehys**

**Digitaalisen
vuosikymmenen polku**

Datasäädös

"The Brussels Effect"

Voimassa

Ehdotus

Politiikkaohjelma

Suuret kehityslinjat kytkeytyvät toisiinsa

Digitalisaatio

Data

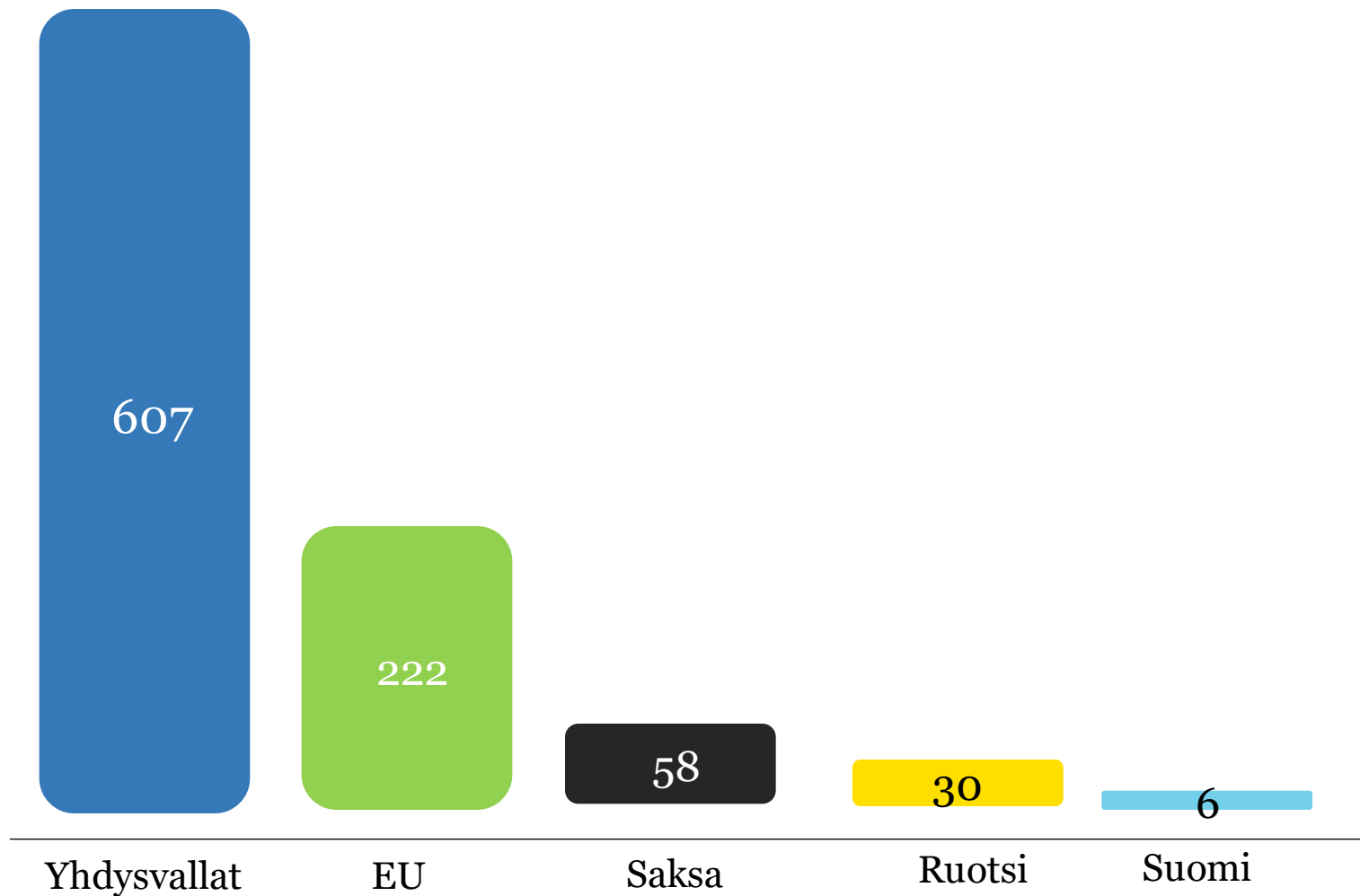
Tekoäly

Kohti metaversumia - mikä digitalisoituu?

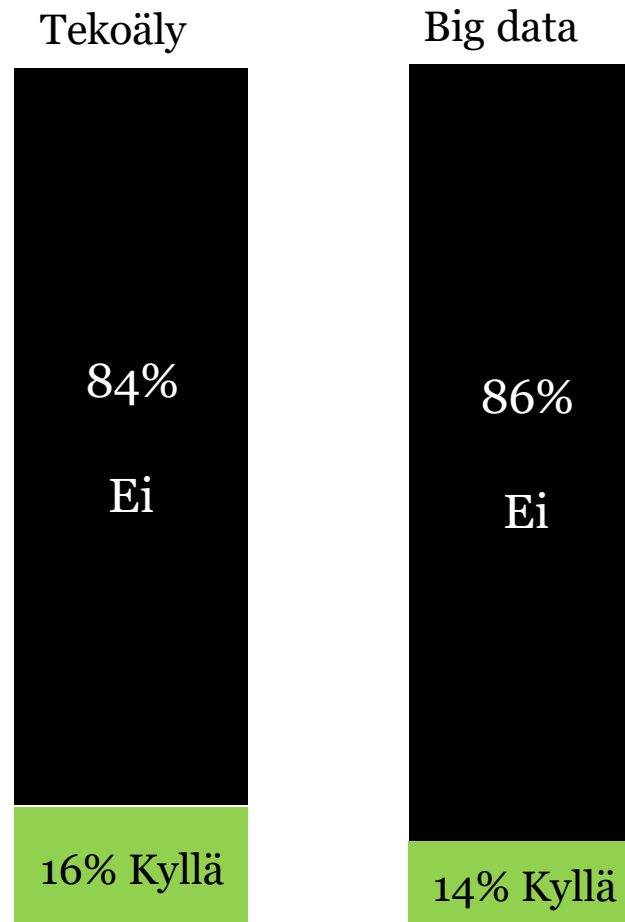

Eurooppa on jäljessä Yhdysvaltoja uusien kasvuyhtiöiden luomisessa, Suomi yhtäläillä Ruotsia

Luvut: kuinka monta ”yksisarvista” yritystä eli yli miljardin (USD) arvoisia listaamattomia yrityksiä on kussakin maassa.

Miten suomalaiset yritykset hyödyntävät big dataa ja tekoälyä?

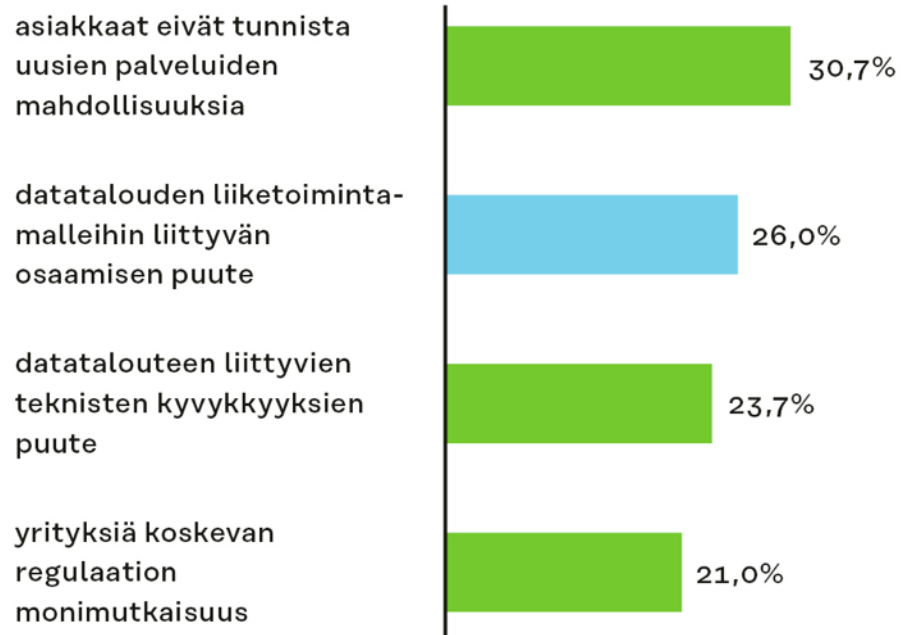

Suomen verrokkimaat Ruotsi ja Hollanti kaksinkertaistavat ennusteen mukaan datamarkkinoidensa arvon **7–8 MRD €** vuoteen 2025 mennessä. Suomen ennuste jää **alle 1,5 MRD €:n**.

Lähteet: [Suomen vahvuudet, haasteet ja mahdollisuudet datatalouden rakentamisessa](#) (Sitra 2022)

Yritysten suurin haaste liittyy osaamiseen

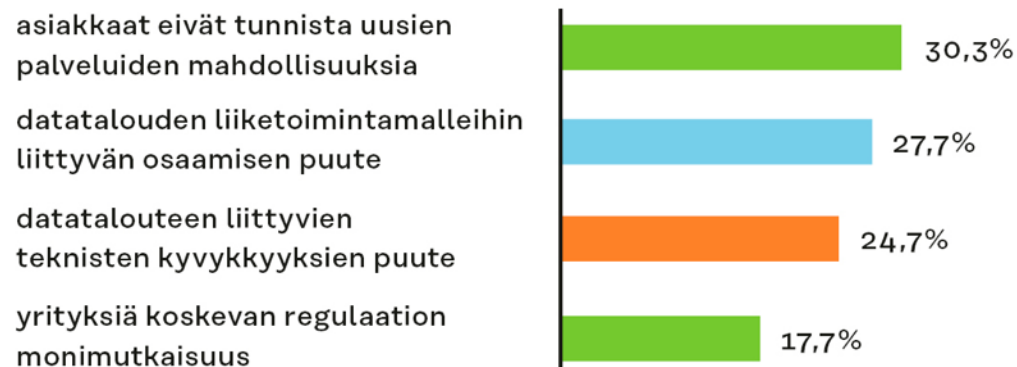
SUOMI

SUURYRITYKSET

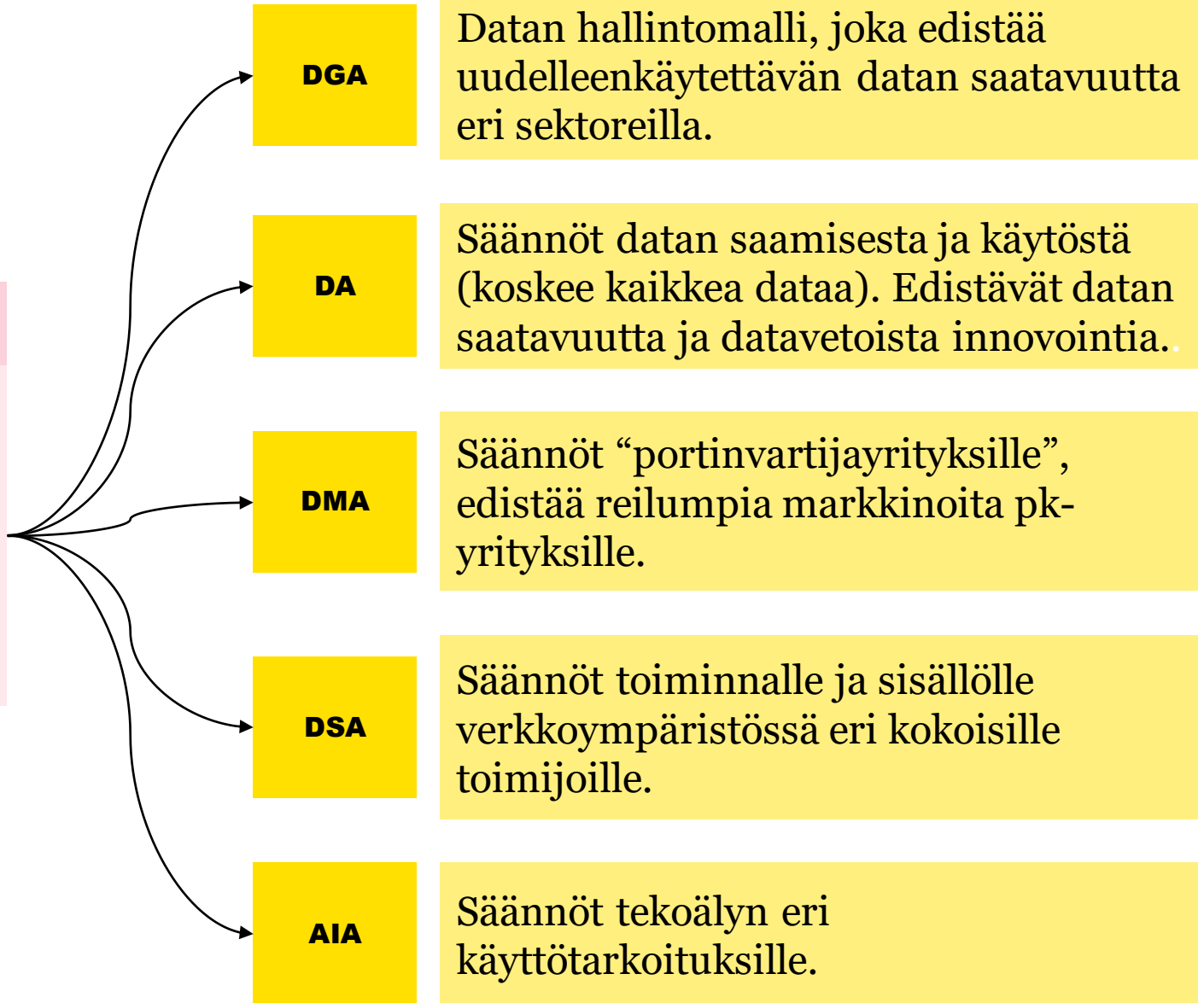
PK-YRITYKSET

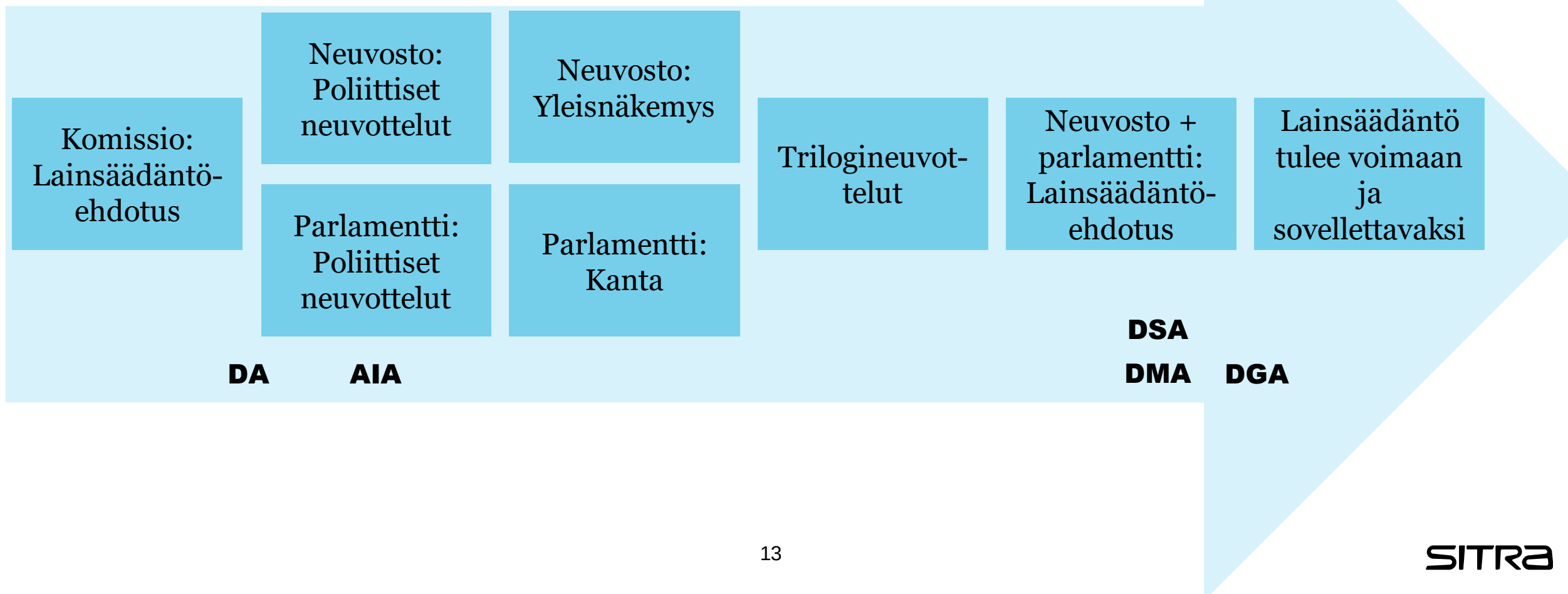
Lähde: Sitran Yrityskysely 4/2021. "Mitkä seuraavista näette suurimmiksi haasteiksi dataa hyödyntävien uusien eurooppalaisten palveluiden synnylle? (Valitse enintään 2 vaihtoehtoa)", n = 300

Euroopan datastrategia

- 1. Maailmanlaajuinen johtajuus
- 2. Datan sisämarkkinat
- 3. Korkealaatuinen data ja innovaatio
- 4. Eurooppalaiset arvot ja säännöt

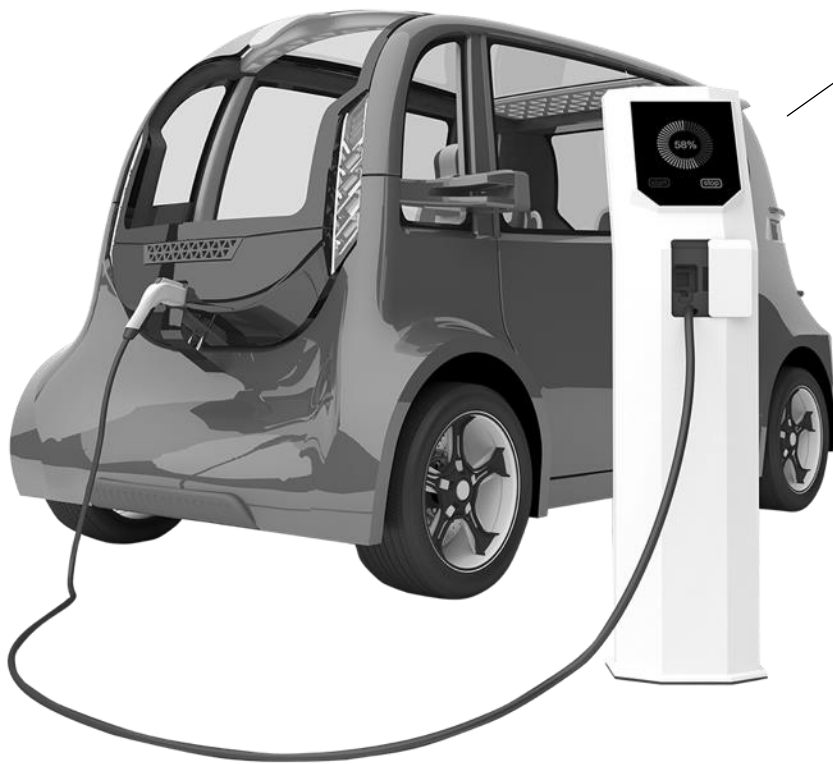
Ehdotukset lainsäädäntöprosessissa

Pk-yritykset

Tasavertaisemmat ja oikeudenmukaisemmat yritysten väliset suhteet (FRAND-sopimusehdot)

Datan saatavuus
paranee yritysten välillä

Datavetoinen maatalous

IOT-laitteen (esim. traktori) valmistajan tulee avata laitteesta syntyvä data laitteen käyttäjälle ja mahdollistaa datan siirtäminen ja hyödyntäminen, jotta käyttäjä voi yhdistellä dataa eri lähteistä.

Nykyään esteenä on ollut epäselvyys ja kiista siitä, kenellä on oikeus dataan.

- Tehokkuushyödyt
- Arvoketjun läpinäkyvyys
- Dataekosysteemit
- Maatalouden data-avaruus

Julkinen sektori

Datan saatavuus paranee (B2G)

Selkeämmät säännöt
dataratkaisujen käytölle

Luottamus ja turvallisuus

Datavetoinen yhteiskunta ja talous perustuvat luotettaviin järjestelmiin, jotka takaavat, että digitaalisen tiedon turvaaminen on vankalla pohjalla.

Nykyään este esimerkiksi tekoälyn hyödyntämiselle julkisella sektorilla on selkeiden sääntöjen ja oikeusperustan puute.

- Vihapuheeseen ja laittomaan sisältöön puuttuminen digitaalisessa ympäristössä
- Riskipohjaiset säännöt sille, mihin tarkoituksiin tekoälyä voi käyttää

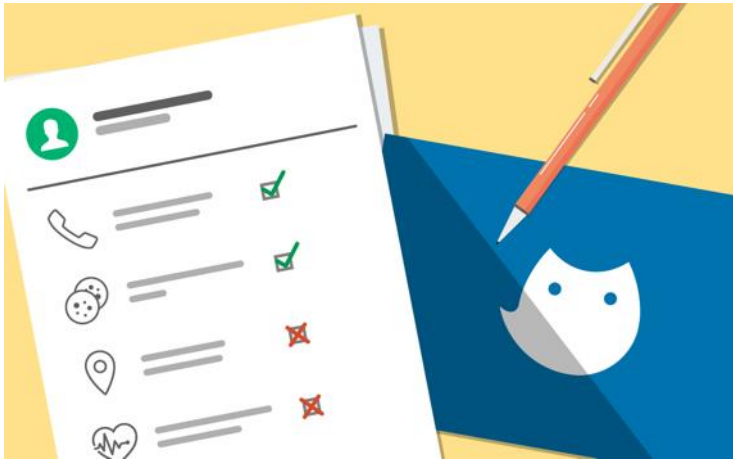
Digivallan jäljillä – Mitä löytyi?

**DATATALOUS ON JO TÄÄLLÄ,
MUTTA SE EI OLE VIELÄ REILU**

A close-up photograph of a person's face, focusing on the eyes and forehead. A semi-transparent barcode is overlaid on the forehead area, with the binary code '001001101010011000011100011000011' visible below the bars. The person's eyes are light-colored and looking directly at the camera.

**ILMAISESSA PALVELUSSA SINÄ
OLET TUOTE**

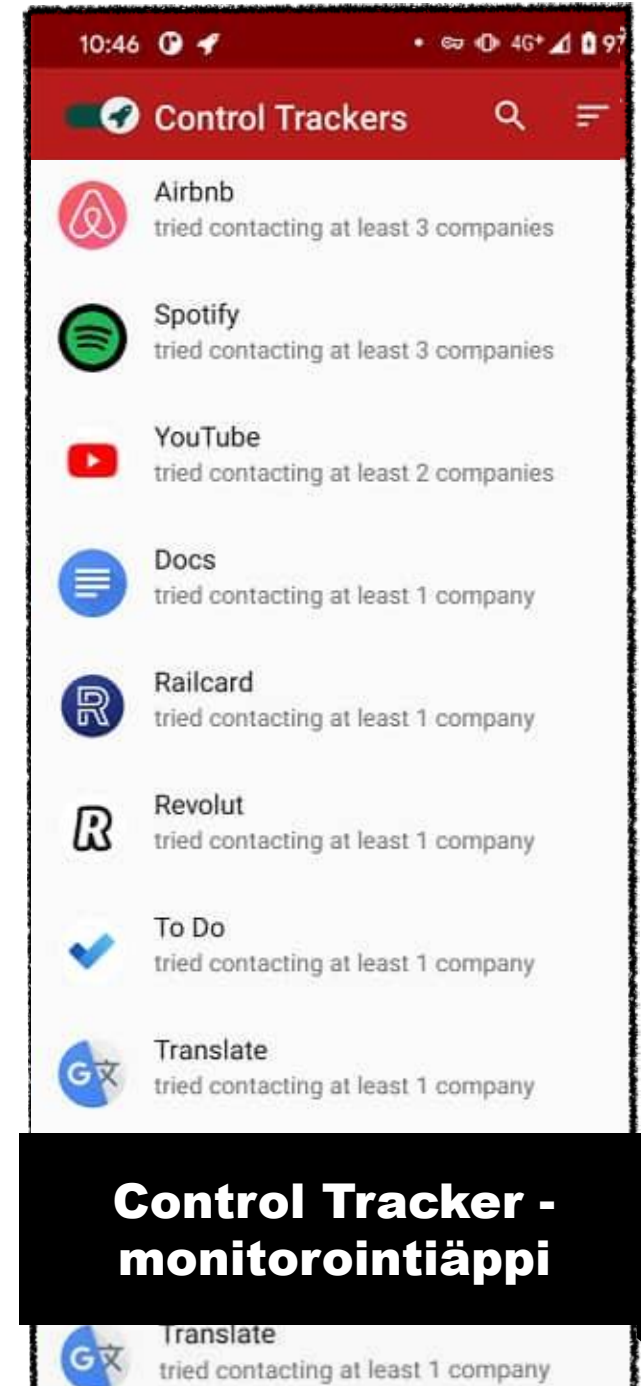
Kolme selvityksen keinoa

**Tietopyynnöt:
Subject Access
Request, SAR**

**Palveluiden
automaattiset
dataportaalit**

**Control Tracker -
monitorointiäppi**

Miapetra Kumpula-Natri

- Tieto ostoksesta kodinelektroniikkaketjun kivijalkaliikkeessä henkilötietoineen lähetettiin yrityksestä eteenpäin sekä Googlelle että Facebookille
- Kodinelektroniikkaketjun sähköisen mainoskirjeen linkin klikkaaminen puhelimessa paljasti sijainnin loma-asunnolla, vaikka paikantamispalvelua ei käytetty
- Evästeen hyväksymällä 231 evästekumppanin evästettä, mukaan lukien venäläisen Yandexin 10 vuoden eväste
- Ketju oli ostanut hänestä tietoja muilta yrityksiltä: oletettu varallisuus ja perhetilanne (monet tiedoista olivat epätarkkoja tai väärinä)

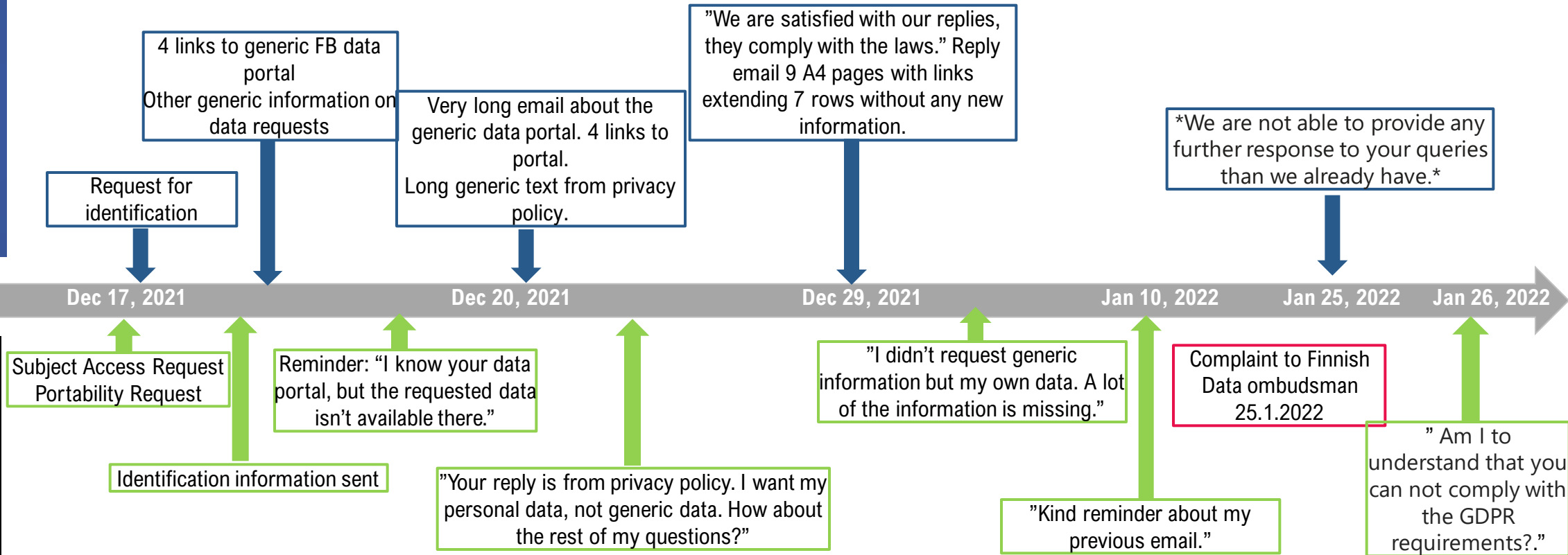

Jyrki Katainen

- vähittäiskaupan ketjun keräämät tiedot muodostivat 172 sivua pitkän dokumentin
- valtaosa tiedoista kaupan ja Kataisen välisen suhteen aikana kertyneitä ostos- ja muita tietoja
- Katainen etsi kaupan sovelluksesta spaghetti carbonaran reseptiä ja tieto lähetettiin Googlelle
- hävittäjälentokoneita valmistava yritys kohdisti laajan Twitter-kampanjansa lukuisia kertoja Kataiseen

Facebookin kestävyystesti käyttäjälle

DISCOVER YOUR DIGITAL PROFILE!

The test has been taken **27695** times

Is your personal data valuable enough for you to protect it? Take this test and find out if you are a pro or a rookie online.

The questions will focus on three dimensions of digital life: your knowledge, attitude and actions. Personalised tips are there to help you if you want to become the master of your own data!

It will take about 5 min to do the test.

START TEST

<https://digiprofiilitesti.sitra.fi>

Megatrendit & hiljaiset signaalit

Tulevaisuuden teknologian mahdollisuudet edistää reilua ja kestävää datataloutta

Sitran heikot signaalit 2022 on kutsu avartamaan omaa ajattelua tulevaisuuksista

Mitä yllättävää voisi tapahtua...

- Kotona?
- Töissä?
- Luonnossa?
- Kaupungilla?
- Päättämässä?
- **Metaversumissa?**

[Heikot signaalit 2022 - Sitra](#)

SITRA

SITRA

Internetin kehityskaari

Web 1.0

Hajautettu malli

Web 2.0

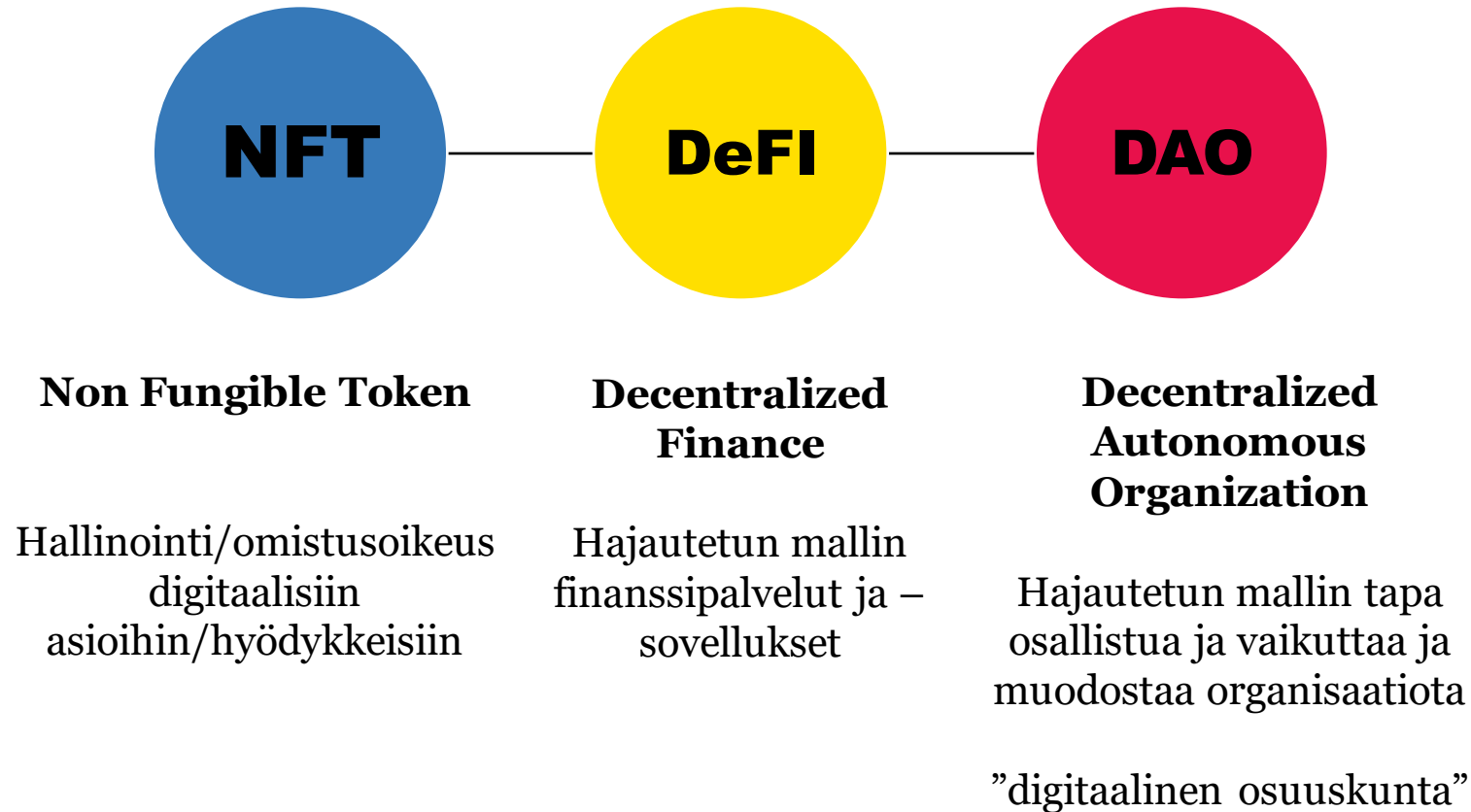
Keskitetty malli

Web 3.0

Hajautettu malli

Tämän hetken kolme merkittävintä sovellusaluetta lohkoketjuissa

2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023

2016 – Yleinen tietosuoja-asetus (GDPR)

2017 – Asetusehdotus, sähköisen viestinnän tietosuoja

2018 – Asetus muiden kuin henkilötietojen vapaasta liikkuvuudesta

2019 - Kyberturvallisuusasetus

**Direktiivi avoimesta datasta ja julkisen sektorin
hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä**

2020 – Datastrategia

Datahallintosäädös + 9 data-avaruutta

Digimarkkinasäädös (DMA)

Digipalvelusäädös (DSA)

Kyberturvallisuusstrategia

2021 – Digitaalinen kompassi

Tekoälyasetus

**Asetus, Eurooppalaisen digi-
identiteetin kehys**

**Digitaalisen
vuosikymmenen polku**

Datasäädös

Voimassa

Ehdotus

Politiikkaohjelma

SITRA

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

